

Loting bij IC-schaarste lijkt fair, maar is het niet

KBO-Brabant, zelfstandige seniorenvereniging van 125.000 leden, betreurt de keuze van het kabinet voor loting bij een tekort aan IC-bedden. Het lijkt een faire keuze, maar is het niet.

Artsenfederatie KNMG en de Federatie Medisch Specialisten (FMS) maakten voor deze – hopelijk louter denkbeeldige – IC-schaarste het *Draaiboek code zwart* met daarin voorstellen voor selectie van patiënten als alle medische overwegingen geen soelaas meer bieden. De directe aanleiding voor dit draaiboek vormde de acute IC-krapte tijdens de eerste golf van de COVID-19 pandemie in het voorjaar van 2020.

Iedereen hoopt natuurlijk dat het nooit zo ver komt. Maar als er twee patiënten zijn en nog maar één bed op de intensive care, hoe kies je dan voor wie dat IC-bed is? De artsenfederaties KNMG en FMS maakten voor deze situatie het *Draaiboek Triage op basis van niet-medische overwegingen voor IC-opname ten tijde van fase 3 in de COVID-19 pandemie*, kortweg *Draaiboek code zwart*. In juni 2020 werd het gepubliceerd en voor discussie vrijgegeven.

Zoals dat helaas vaker gaat met belangrijke adviezen, namen politiek en media direct een voorschot op het maatschappelijk debat. Een onverkwikkelijk voorschot vindt KBO-Brabant. Terwijl de angst en het verdriet onder ouderen toch al groot waren vanwege het gevaar van het virus (in het bijzonder) voor hen en de nonchalante dor-hout-discussie in de media over hen, werd het draaiboek onmiddellijk geframed als een voorstel voor leeftijdsdiscriminatie. In de media verschenen ongenueanceerde koppen als 'jong gaat voor oud'. In de Tweede Kamer werd een verbod op leeftijdsgebonden triage geëist én verkregen door de unanieme instemming van de Tweede Kamer en van toenmalig minister Van Rijn. Het leek op een blijk van solidariteit met de oudere generatie, en waarschijnlijk was het ook zo bedoeld, maar de gevolgen daarvan zijn ons inziens niet voorzien en zeker niet doordacht.

Geconfronteerd met de ontstane onrust in onze achterban, gingen wij als seniorenvereniging zelf in dialoog over het draaiboek mét ouderen in plaats van deze discussie óver ouderen aan politiek en media over te laten. Samen met KNMG, FMS en de Nederlandse Vereniging van Klinisch Geriaters (NVKG) organiseerden we een viertal dialoogbijeenkomsten met ouderen over het draaiboek en communiceerden we er uitvoerig over in de media van onze vereniging. Wij kunnen u verzekeren: zorgvuldige uitleg over de evenwichtige medische en ethische keuzes die in het draaiboek zijn gemaakt en deskundige beantwoording van alle vragen en dilemma's waar ouderen zelf mee zitten, hebben in onze achterban geleid tot een grote mate van geruststelling en waardering voor de zorgvuldige totstandkoming van het draaiboek.

In het draaiboek worden meerdere afwegingen gemaakt alvorens leeftijd als één na laatste criterium in beeld komt, gevolgd door het laatste middel: loting. De achtergrond bij leeftijd als afwegingscriterium is dat iedereen in zijn leven zoveel mogelijk de kans moet krijgen om levensfasen te doorlopen, het zogenaamde *fair inningsprincipe*. Daarom wordt er met leeftijdscohorten van 0-20, 20-40, 40-60, 60-80 en >80 gewerkt; iemand uit het middelste of laatste cohort heeft nu eenmaal meer levensfasen mogen doorlopen dan iemand uit het eerste cohort. Als ouderen zijn we vaak ook vader, moeder, opa of oma, en realiseren we ons als geen ander wat het alternatief – loting – kan betekenen: dat moeten we in Nederland niet willen!

Helaas heeft overleg van de gezamenlijke ouderenbonden met de huidige minister van Ark op 1 december 2020 het kabinet niet tot andere gedachten gebracht. In een brief aan de Tweede Kamer van 4 januari 2021 sluit het kabinet leeftijd als afwegingscriterium uit en kiest daarmee welbewust voor loting.

KBO-Brabant doet een dringend beroep op de Tweede Kamer om een besluit te nemen dat qua evenwichtigheid niet onderdoet voor die welke in het *Draaiboek code zwart* aan de dag is gelegd. Wij pleiten er derhalve voor het draaiboek integraal te steunen en hooguit nog eens goed te kijken naar de huidige indeling in leeftijdscohorten van twintig jaar. Een indeling in cohorten van tien jaar komt naar onze mening nóg dichter bij het rechtvaardigheidsprincipe dat iedereen in zijn leven zoveel mogelijk de kans moet krijgen om het leven te leven.

Laat het u als volksvertegenwoordiger niet overkomen dat u in het ergste geval straks moet verantwoorden waarom u in januari 2021 besloot om artsen via loting te laten beslissen over de levens van pakweg een 15- en een 75-jarige. Doe het de 15-jarige, de 75-jarige, hun naasten en de betrokken artsen niet aan!